DECIZIA nr. 400 din 19 septembrie 2024

referitoare la obiecţia de neconstituţionalitate a Legii pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023 privind înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanţelor, în ansamblul său, a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023 privind înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanţelor, în ansamblul său, precum şi, în special, a dispoziţiilor art. 1-5 din ordonanţa de urgenţă

EMITENT • **CURTEA CONSTITUŢIONALĂ**

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 191 din 5 martie 2025

Data intrării în vigoare 05-03-2025

Marian Enache	- preşedinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scântei	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Irina-Loredana Gulie	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluţionarea obiecţiei de neconstituţionalitate a Legii pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023 privind înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanţelor, obiecţie formulată de un număr de 54 de deputaţi aparţinând Grupului parlamentar al Partidului Uniunea Salvaţi România din Camera Deputaţilor şi deputaţi neafiliaţi.

2. Obiecţia de neconstituţionalitate a fost înregistrată la Curtea Constituţională cu nr. 5.981 din 26 iunie 2024 şi constituie obiectul Dosarului Curţii Constituţionale nr. 2.126A/2024.

3. În motivarea obiecţiei de neconstituţionalitate, sunt formulate atât critici de neconstituţionalitate extrinsecă, prin raportare la dispoziţiile art. 1 alin. (3) şi (5) raportat la art. 16 alin. (2) şi art. 141 din Constituţie, art. 115 alin. (4) şi (6) şi art. 138 alin. (5) din Legea fundamentală, cât şi critici de neconstituţionalitate intrinsecă, prin raportare la dispoziţiile art. 16 alin. (2), ale art. 21 alin. (1) şi (2) şi ale art. 53.

4. Astfel, în privinţa criticilor de neconstituţionalitate extrinsecă, se susţine că, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituţie şi în acord cu jurisprudenţa Curţii Constituţionale, Guvernul poate adopta ordonanţe de urgenţă cu îndeplinirea condiţiilor cumulative referitoare la existenţa unei situaţii extraordinare, a cărei reglementare să nu poată fi amânată, cu obligaţia motivării urgenţei în cuprinsul acesteia. Se susţine că motivele invocate în preambulul ordonanţei de urgenţă analizate, referitoare la aplicaţiile informatice şi sistemele informatice ale Ministerului Finanţelor evidenţiază raţiunea şi utilitatea reglementării, nu însă şi existenţa unei situaţii extraordinare, a cărei reglementare nu poate fi amânată, pe care mai degrabă o proclamă, fără a o motiva conform exigenţelor dispoziţiilor art. 115 alin. (4) din Constituţie. Se mai arată că susţinerile din preambulul ordonanţei de urgenţă, potrivit cărora „orice întârziere în adoptarea de măsuri urgente în acest sens ar creşte substanţial riscul de dezangajare a fondurilor europene nerambursabile disponibile în acest scop, cu implicaţii negative asupra fondurilor naţionale“, nu justifică o situaţie excepţională, a cărei reglementare nu poate fi amânată. Se mai arată că termenul de implementare a Pilonului din Planul naţional de redresare şi reziliență, respectiv 31 decembrie 2025, la care se face trimitere în preambulul ordonanţei, nu justifică adoptarea pe calea ordonanţei de urgenţă, a unor norme legale, cu mai mult de doi ani înainte de expirarea termenului de implementare.

5. Astfel, se consideră că este invocat un element de oportunitate, prin definiţie de natură subiectiv, căruia i se conferă o eficienţă contributivă determinantă a urgenţei, fiind convertit în situaţie extraordinară, însă fără să aibă, în mod necesar şi univoc, caracter obiectiv, ci mai degrabă dând expresie unor factori subiectivi, de oportunitate, în a căror considerare reglementarea în cauză a fost adoptată pe calea ordonanţei de urgenţă. Se susţine că asemenea factori nu sunt cuantificabili, iar afirmarea existenţei situaţiei extraordinare, în temeiul lor sau prin convertirea lor într-o asemenea situaţie, conferă acesteia un caracter arbitrar, de natură să creeze dificultăţi insurmontabile în legitimarea delegării legislative. Se mai susţine că starea precară a sistemelor informatice ale Ministerului Finanţelor, chiar dacă este obiectiv reală, poate constitui un argument în susţinerea utilităţii reglementării, dar, în sine, nu acreditează şi nu motivează urgenţa. Se menţionează în acest sens cele statuate în Decizia Curţii Constituţionale nr. 255 din 11 mai 2005.

6. De asemenea, se mai susţine că invocarea unor situaţii extraordinare, precum „conflictele armate la nivel mondial şi nevoia urgentă de creştere a rezilienţei capabilităţilor sistemelor şi reţelelor informatice ale statului român, inclusiv prin prisma necesităţii asigurării securităţii şi disponibilităţii datelor gestionate de stat“, „nevoia urgentă de creştere a

rezilienţei capabilităţilor sistemelor şi reţelelor informatice ale statului român, inclusiv prin prisma necesităţii asigurării securităţii şi disponibilităţii datelor gestionate de stat“, „numărul şi creşterea constantă a atacurilor cibernetice derulate de actori statali la adresa domeniului financiar, fiscal şi vamal pentru extragerea de informaţii strategice, precum şi faptul că aceste atacuri cibernetice sunt de tip Advanced Persistent Threat, cu cel mai ridicat nivel de complexitate, foarte dificil de detectat“, „materializarea unui atac cibernetic statal asupra entităţii din domeniul financiar, fiscal şi vamal care gestionează datele financiare, fiscale şi vamale ale persoanelor fizice şi juridice din România este de natură să afecteze confidenţialitatea, integritatea şi disponibilitatea datelor, cu implicaţii semnificative asupra securităţii naţionale, prin riscurile sistemice asupra economiei naţionale“, „contextul conflictelor convenţionale şi neconvenţionale din vecinătatea României şi al revoluţiei digitale care acaparează toate statele lumii“, nu reprezintă argumente adecvate, de natură să justifice urgenţa reglementării pe calea ordonanţei de urgenţă, crearea unui „hub informatic“ fiind o procedură de durată, care nu elimină atacurile cibernetice, şi nici nu conferă o securitate cibernetică ridicată. Totodată, se mai susţine că deşi în expunerea de motive se invocă faptul că, din anul 2020, potrivit Strategiei Naţionale de Apărare a Ţării pentru perioada 2020-2024, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 22/2020, una dintre direcţiile de acţiune pentru asigurarea securităţii naţionale este reprezentată de realizarea infrastructurii necesare pentru digitalizarea României, cu toate acestea, timp de trei ani această direcţie de acţiune nu a fost considerată o prioritate.

7. Se mai susţine că ordonanţa de urgenţă criticată a fost adoptată cu încălcarea dispoziţiilor art. 115 alin. (6) din Constituţie. În acest sens, se susţine că, potrivit art. 1 alin. (9) din ordonanţa de urgenţă criticată, hubul financiar poate găzdui orice date deţinute de orice entitate publică, iar potrivit art. 2 lit. h) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022 privind înfiinţarea, administrarea şi dezvoltarea infrastructurilor şi serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autorităţile şi instituţiile publice, prin „date“ se înţelege „orice reprezentare digitală a unor acte, fapte sau informaţii şi orice compilaţie a unor astfel de acte, fapte sau informaţii, inclusiv sub forma unei înregistrări audio, video sau audiovizuale“. Se arată că, drept urmare, în hubul financiar pot fi găzduite orice informaţii despre cetăţeni dintr-o bază de date publică (date de stare civilă, date medicale, date privind studiile etc., inclusiv înregistrările video efectuate cu camerele de supraveghere instalate de unităţile administrativ-teritoriale pe stâlpii de iluminat, în sensul art. 4 alin. (8) din Legea serviciului de iluminat public nr. 230/2006). Or, se susţine că această găzduire a datelor cetăţenilor într-un hub financiar care este o sursă de date pentru toate instituţiile administraţiei publice centrale şi locale şi ale sistemului financiar, precum şi pentru Uniunea Europeană, determină o restrângere a drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor, simpla accesare a acestor date reprezentând o restrângere a dreptului la viaţă privată, a dreptului la secretul corespondenţei, a confidenţialităţii etc., prin chiar existenţa acestui hub în sine.

8. În ceea ce priveşte încălcarea dispoziţiilor art. 1 alin. (3)-(5), raportat la art. 16 alin. (2) şi art. 141 din Legea fundamentală, se susţine că prevederile art. 141 din Constituţie exprimă sintetic rolul pur consultativ al Consiliului Economic şi Social pentru Parlament şi Guvern şi nu face niciun fel de referire expresă la obligaţia iniţiatorilor proiectelor de acte normative de a solicita avizul consultativ al Consiliului Economic şi Social şi nici cu privire la mecanismele de consultare a acestui organ consultativ, acestea fiind reglementate în legea de organizare şi funcţionare a acestuia. Se invocă jurisprudenţa Curţii Constituţionale referitoare la obligativitatea solicitării avizului Consiliului Economic şi Social, în cazul în care proiectul de lege vizează vreunul dintre domeniile de specialitate prevăzute de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social. Or, se susţine că reglementarea creării hubului financiar, de uz şi de interes public general pentru interesele financiare ale statului român şi ale Uniunii Europene, afectează drepturile şi libertăţile cetăţeneşti, domeniu care este prevăzut la art. 2 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 248/2013, astfel încât era obligatorie atât solicitarea avizului Consiliului Economic şi Social, cât şi a altor avize ale autorităţilor interesate, în sensul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 24 /2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. În caz contrar, se susţine încălcarea dispoziţiilor constituţionale cuprinse în art. 1 alin. (3) şi (5), referitoare la statul de drept şi la principiul legalităţii, ale art. 16 alin. (2) privind preeminenţa legii, precum şi ale art. 141 privind Consiliul Economic şi Social.

9. În ceea ce priveşte încălcarea dispoziţiilor art. 138 alin. (5) din Constituţie, se susţine că, potrivit jurisprudenţei Curţii Constituţionale, norma constituţională nu se referă la existenţa în concret a unor resurse financiare suficiente, la momentul adoptării legii, ci la faptul ca acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoştinţă de cauză în bugetul de stat, pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar. Totodată, art. 15 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanţele publice şi art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea responsabilităţii fiscal-bugetare nr. 69 /2010 stabilesc obligaţia de întocmire a fişei financiare şi îi conferă acesteia un caracter complex, dat de efectele financiare asupra bugetului general consolidat. Or, se arată că, atât potrivit art. 6 din ordonanţa de urgenţă criticată, cât şi celor statuate în nota de fundamentare a acesteia şi în expunerea de motive a legii criticate, la Secţiunea a IV-a, pct. 4.8, rezultă în mod expres că hubul financiar va afecta bugetul de stat, însă, cu toate acestea, nu se menţionează în mod concret nici care sunt cheltuielile care vor afecta bugetul de stat în anul curent şi în următorii 4 ani şi nici sursa de finanţare a acestora, fiind încălcate astfel dispoziţiile art. 138 alin. (5) din Constituţie.

10. În privinţa criticilor de neconstituţionalitate intrinsecă, se susţine că prevederile art. 1-5 din ordonanţa de urgenţă criticată sunt lipsite de claritate şi previzibilitate, ceea ce contravine dispoziţiilor constituţionale cuprinse în art. 1 alin. (3) privind statul de drept şi alin. (5), cu privire la principiul legalităţii, în componenta sa referitoare la calitatea legii.
11. În acest sens, se susţine că ordonanţa de urgenţă criticată nu instituie reguli necesare, suficiente şi posibile care să conducă la o mai mare stabilitate şi eficienţă legislativă, soluţiile pe care le cuprinde nu au fost temeinic fundamentate şi nu s-a efectuat o evaluare preliminară a impactului asupra drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului. Se invocă în acest sens jurisprudenţa Curţii Constituţionale referitoare la accesibilitatea şi previzibilitatea legii, precum şi la faptul că respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 constituie un veritabil criteriu de constituţionalitate, prin raportare la aplicarea art. 1 alin. (5) din Constituţie, respectiv deciziile nr. 139 din 13 martie 2019, nr. 681 din 21 octombrie 2021 şi nr. 26 din 18 ianuarie 2012.
12. Se susţine, în acest sens, că ordonanţa de urgenţă criticată introduce reglementări ambigue şi neclare privind conţinutul hubului financiar [art. 1 alin. (9) din aceasta], precum şi rolul şi competenţele entităţilor implicate, cum ar fi Regia Autonomă „Rasirom“, ceea ce creează incertitudini şi dificultăţi în aplicarea şi interpretarea legii. Se susţine astfel că lipsa de claritate şi previzibilitate a ordonanţei de urgenţă afectează securitatea juridică şi încrederea cetăţenilor în sistemul legislativ, nefiind precizate cu suficientă claritate limitele şi extinderea competenţelor „Rasirom “ în contextul securizării hubului financiar, iar termeni precum „securizare a comunicaţiilor“ sunt insuficient definiţi, lăsând loc unor interpretări variabile şi subiective, ceea ce duce la aplicarea discreţionară a legii şi implicit, la lipsa de predictibilitate pentru cetăţeni şi operatorii economici care interacţionează cu acest hub financiar. Mai mult, se susţine că prevederile referitoare la validarea soluţiilor tehnice de securitate de către Regia Autonomă „Rasirom“ şi mecanismele de interconectare securizată sunt vagi şi nu oferă detalii precise privind standardele de securitate şi criteriile de validare aplicabile.
13. În acelaşi sens, în legătură cu procedurile de audit şi control prevăzute de ordonanţa de urgenţă, se susţine că, deşi Ministerul Finanţelor, prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare, este obligat să efectueze audituri de conformitate, ordonanţa suspusă controlului de constituţionalitate nu specifică în mod clar frecvenţa, metodologia şi criteriile de evaluare ale acestor audituri, iar această ambiguitate procedurală poate duce la aplicarea neuniformă a normelor şi la percepţia unei lipse de transparenţă şi obiectivitate în evaluarea conformităţii cu cerinţele legale. Invocă cele statuate referitor la calitatea legii în privinţa soluţiilor legislative reglementate, a principiului securităţii raporturilor juridice, în jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului şi a Curţii Constituţionale în materie, cu titlu exemplificativ, Deciziile nr. 473 din 21 noiembrie 2013, nr. 139 din 13 martie 2019, nr. 619 din 11 octombrie 2016, nr. 51 din 25 ianuarie 2012, nr. 90 din 7 februarie 2012, nr. 240 din 3 iunie 2020, nr. 504 din 30 iunie 2020, nr. 454 din 4 iulie 2018, nr. 836 din 13 decembrie 2018, nr. 187 din 17 martie 2021, nr. 478 din 8 iulie 2021 sau nr. 688 din 21 octombrie 2021.
14. Astfel, se susţine că, dintr-o interpretare sistematică a ordonanţei de urgenţă criticate, ar rezulta că legiuitorul a urmărit să ofere Serviciului Român de Informaţii accesul nelimitat la date şi informaţii, în lipsa unor garanţii specifice necesare. De asemenea, se susţine că definiţiile sunt incomplete şi termenii utilizaţi sunt redactaţi de aşa natură încât claritatea legii să fie pusă la îndoială. În acest sens, se susţine că termeni precum „elementele hubului financiar “ sau „mecanismele de interconectare securizată“ au un înţeles ambiguu şi lasă unei instituţii administrate în mare măsură prin documente clasificate - Rasirom - posibilitatea să le acorde ce formă va dori, într-o totală lipsă de transparenţă, nu numai normativă, dar şi în ceea ce priveşte cheltuirea banului public.
15. Se mai susţine că prevederile art. 1-4 din ordonanţa de urgenţă criticată încalcă dispoziţiile art. 1 alin. (4) din Constituţie referitor la principiul separaţiei şi echilibrului puterilor în stat deoarece creează o interferenţă nejustificată între puterea executivă şi alte puteri ale statului, prin atribuirea unor competenţe extinse Serviciului Român de Informaţii şi entităţilor afiliate acestuia, cum este „Rasirom“, în domeniul financiar şi fiscal. Astfel, se susţine că în mod tradiţional, administraţia fiscală şi financiară a statului este gestionată de Ministerul Finanţelor, sub supravegherea Parlamentului şi în conformitate cu legile adoptate de acesta, iar introducerea Serviciului Român de Informaţii, o structură cu atribuţii primare în domeniul securităţii naţionale, în administrarea şi securizarea unui hub financiar, reprezintă o extindere nejustificată a competenţelor sale şi un amestec nepotrivit în atribuţiile de guvernare economică. Se mai susţine că rolul principal al Serviciului Român de Informaţii este de a asigura securitatea naţională, iar implicarea sa directă în domeniul financiar şi fiscal, prin intermediul „Rasirom“, poate genera conflicte de interese şi abuzuri de putere, cu atât mai mult cu cât „Rasirom“, fiind o entitate aflată sub controlul direct al Serviciului Român de Informaţii, preia responsabilităţi extinse, fără un mecanism clar de supraveghere democratică şi de raportare către autorităţile civile. Se mai susţine că atribuţiile extinse conferite „Rasirom“ şi Serviciului Român de Informaţii subminează competenţele altor instituţii statale care ar trebui să aibă un rol predominant în aceste domenii, respectiv Ministerul Finanţelor şi Agenţia Naţională de Administrare Fiscală, iar implicarea Serviciului Român de Informaţii în administrarea unui hub financiar poate duce la o utilizare necorespunzătoare a resurselor de informaţii şi a puterilor sale speciale, menite să fie utilizate exclusiv pentru protecţia securităţii naţionale. Mai mult, această extindere a competenţelor poate conduce la o monitorizare excesivă şi nejustificată a tranzacţiilor financiare şi a activităţilor economice, ceea ce poate afecta negativ drepturile şi libertăţile fundamentale ale cetăţenilor.

16. Se mai susţine că, raportat şi la definiţia termenului „securitate naţională a României“, care, conform art. 1 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea naţională a României înseamnă „starea de legalitate, de echilibru şi de stabilitate socială, economică şi politică necesară existenţei şi dezvoltării statului naţional român ca stat suveran, unitar, independent şi indivizibil, menţinerii ordinii de drept, precum şi a climatului de exercitare neîngrădită a drepturilor, libertăţilor şi îndatoririlor fundamentale ale cetăţenilor, potrivit principiilor normelor democratice statornicite prin Constituţie“, însăşi reglementarea, crearea şi existenţa acestui hub financiar reprezintă o ameninţare pentru securitatea naţională a României. În acest sens, se susţine că, prin introducerea în cadrul aceluiaşi suport tehnic (cloud/hub), aflat sub controlul Serviciului Român de Informaţii, a tuturor datelor şi informaţiilor despre şi de la persoanele fizice şi juridice române, ale instituţiilor şi autorităţilor publice ce compun statul român există premisele creării unei entităţi care să dubleze competenţele statului român în ceea ce priveşte obţinerea oricăror informaţii de tip naţional, dar fără limitarea conferită de mecanismele de protecţie care împiedică statul român să încalce drepturile fundamentale constituţionale ale persoanelor fizice şi juridice române. Astfel, se susţine că, în cazul unei breşe de securitate cibernetică (care nu este imposibilă) sau a unei acţiuni de spionaj realizate cu succes, puteri sau organizaţii străine ar putea să aibă acces la toate datele şi informaţiile aferente mediului de afaceri din România şi ar putea să fie încălcat secretul comercial, cu punerea în pericol a stabilităţii economice a României.

17. Totodată, se susţine că exprimarea extrem de largă din art. 1 alin. (3) din ordonanţa de urgenţă criticată („Hubul financiar este de uz şi interes public general pentru interesele financiare ale statului român şi ale Uniunii Europene“) şi interconectarea/ interoperabilitatea acestuia cu alte sisteme ale altor state membre ale Uniunii Europene, pun în pericol caracterul statului român de stat independent. Se mai arată că, în sensul art. 4 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene, aceasta nu are nicio competenţă de legiferare în domeniul securităţii naţionale a României. Se invocă în acest sens cele statuate în Avizul Comisiei de la Veneţia CDL-AD (2023) 008 referitoare la colectarea informaţiilor, inclusiv a informaţiilor cu privire la persoane, şi se susţine că, raportat la legislaţia din România, crearea cadrului legal pentru punerea la dispoziţie şi sub controlul Serviciului Român de Informaţii a tuturor datelor şi informaţiilor din România, atât din mediul public, cât şi privat, prin intermediul acestui hub financiar, Serviciul Român de Informaţii se îndepărtează de la rolul pe care îl are, de culegere de informaţii, devenind beneficiar al datelor şi informaţiilor deja existente în hubul financiar, fără a exista niciun control real cu privire la modul în care le va folosi.

18. Se mai susţine că prevederile art. 1 şi 4 din ordonanţa de urgenţă criticată încalcă dispoziţiile art. 53 din Constituţie referitor la restrângerea exerciţiului unor drepturi sau al unor libertăţi. În acest sens, se afirmă că ordonanţa de urgenţă criticată nu justifică în mod adecvat necesitatea restrângerii drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti în contextul creării acestui hub financiar şi nici nu demonstrează că alte măsuri mai puţin invazive nu ar fi fost suficiente pentru atingerea obiectivelor propuse, restricţiile impuse asupra accesului la informaţii şi monitorizarea extinsă a tranzacţiilor financiare nu sunt justificate suficient din perspectiva necesităţii şi proporţionalităţii. Astfel, se susţine că Guvernul nu a justificat în expunerea de motive necesitatea restrângerii dreptului de proprietate prin măsurile luate, dat fiind faptul că implicarea „Rasirom“ în validarea şi monitorizarea soluţiilor tehnice de securitate introduce o formă de supraveghere şi control care poate afecta dreptul de proprietate al operatorilor economici şi al cetăţenilor, prin interferenţa nejustificată în activităţile lor financiare. De asemenea, se susţine că ordonanţa de urgenţă criticată nu explică în mod satisfăcător de ce aceste restricţii nu au putut fi impuse printr-o lege adoptată de Parlament, care ar fi permis o dezbatere mai largă şi o evaluare mai atentă a necesităţii şi proporţionalităţii măsurilor.

19. Se mai susţine că prevederile art. 1 şi 4 din ordonanţa de urgenţă criticată încalcă dispoziţiile art. 21 din Constituţie referitor la accesul liber la justiţie. În acest sens, se menţionează că Regia Autonomă „Rasirom“ este organizată şi funcţionează conform Hotărârii Guvernului nr. 60/1995 privind organizarea şi funcţionarea Regiei Autonome „Rasirom“, a cărei activitate se încadrează în categoria informaţiilor clasificate, secrete de stat, fiind supusă protecţiei juridice aferente, în acord cu dispoziţiile art. 15 din Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate. Astfel, se susţine că nici cetăţenii, nici persoanele juridice din România nu vor avea acces şi nu vor cunoaşte modalitatea în care datele lor personale, profesionale sau fiscale, economice şi financiare vor fi folosite şi nici cine le accesează, le foloseşte sau le prelucrează. În acest sens, se arată că art. 4 alin. (2) din ordonanţa de urgenţă criticată prevede în mod expres că Regia Autonomă „Rasirom“, în îndeplinirea atribuţiilor de la art. 4 alin. (1) din ordonanţa de urgenţă criticată, aplică legislaţia în domeniul informaţiilor clasificate. Totodată, se susţine că ordonanţa de urgenţă criticată restrânge în mod nejustificat drepturile cetăţenilor de a se adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor şi intereselor lor legitime, prin impunerea unor proceduri administrative şi tehnice complexe şi opace, în cadrul hubului financiar, care pot descuraja sau chiar împiedica cetăţenii şi operatorii economici să conteste actele administrative sau deciziile autorităţilor implicate. În acest sens, se arată că implicarea directă a Serviciului Român de Informaţii şi a „Rasirom“ în monitorizarea şi validarea tranzacţiilor financiare şi a soluţiilor tehnice de securitate, fără a oferi mecanisme clare şi accesibile de contestare a deciziilor acestora, creează o lipsă de transparenţă. De asemenea, se susţine că, drept urmare a faptului că întregii activităţi a „Rasirom “ îi este aplicabilă legislaţia din domeniul informaţiilor clasificate, chiar dacă se prevede în legislaţie jurnalizarea

accesului la date, în legislaţia actuală nu există nicio normă care să reglementeze un mecanism prin care cetăţenii să aibă dreptul să solicite şi să primească extras din jurnal cu privire la informaţii privind accesarea datelor lor din hubul financiar, astfel încât, în situaţia în care în mod abuziv îi sunt accesate datele unui cetăţean, acesta să se poată adresa instanţei. Invocă în acest sens Decizia Curţii Constituţionale nr. 392 din 8 iunie 2021. Astfel, prin faptul că ordonanţa de urgenţă criticată nu prevede explicit dreptul cetăţenilor şi al operatorilor economici de a solicita revizuirea sau anularea deciziilor luate de autorităţile implicate în administrarea hubului financiar, lipsa unor dispoziţii clare privind căile de atac disponibile şi procedurile de contestare afectează negativ posibilitatea efectivă a cetăţenilor şi a operatorilor economici de a se adresa justiţiei, ceea ce contravine şi dispoziţiilor art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor şi a libertăţilor fundamentale privind dreptul la un proces echitabil şi jurisprudenţei în materie a Curţii Europene a Drepturilor Omului.

20. În conformitate cu dispoziţiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii Constituţionale, obiecţia de neconstituţionalitate a fost comunicată preşedinţilor celor două Camere ale Parlamentului şi Guvernului pentru a-şi exprima punctele lor de vedere.

21. Guvernul apreciază că obiecţia de neconstituţionalitate este neîntemeiată. În acest sens, în ceea ce priveşte critica de neconstituţionalitate extrinsecă referitoare la inexistenţa situaţiei extraordinare şi a urgenţei reglementării, se apreciază că aceasta este neîntemeiată, date fiind cele reţinute în preambulul ordonanţei de urgenţă criticate. În ceea ce priveşte atingerea adusă unor drepturi fundamentale, se apreciază că existenţa la nivelul hubului a unor informaţii deţinute de alte entităţi publice şi exercitarea anumitor atribuţii de către „Rasirom“ nu sunt de natură, prin ele însele, a încălca drepturi fundamentale. Se mai apreciază că sursa de finanţare este indicată în art. 6 din ordonanţa de urgenţă criticată, cheltuielile pentru implementarea hubului financiar fiind asigurare prin Planul naţional de redresare şi reziliență al României (PNRR), de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanţelor, prin fonduri externe nerambursabile sau din alte surse de finanţare legal constituite. Faptul că nu a fost indicat un impact financiar în Nota de fundamentare nu este de natură a atrage neconstituţionalitatea normei, alocările de la bugetul de stat nefiind cunoscute la acest moment, ci urmând a fi dimensionate în funcţie de necesităţile concrete şi de nivelul alocărilor din celelalte surse indicate.

22. Cu privire la lipsa solicitării avizului Consiliului Economic şi Social, se apreciază că acesta nu a fost necesar, întrucât ordonanţa de urgenţă analizată nu are impact asupra domeniilor economico-social, sănătate, educaţie, tineret, cercetare, cultură şi sport ori asupra domeniilor de natura relaţiilor de muncă, protecţiei sociale, politicilor salariale şi a egalităţii de şanse şi de tratament, agriculturii, dezvoltării rurale, protecţiei mediului şi dezvoltării durabile, protecţiei consumatorului şi concurenţei loiale ori asupra altor drepturi şi libertăţi cetăţeneşti.

23. Se mai apreciază că intenţia legiuitorului este aceea să reglementeze la nivel de legislaţie primară definirea, rolul şi modul de dezvoltare al centrului de servicii şi date financiare, fiscale şi vamale al administraţiei publice la nivelul Ministerului Finanţelor (hubul financiar), precum şi declararea acestuia de uz şi interes public general pentru interesele financiare ale statului român şi ale Uniunii Europene, în contextul nevoii de asigurare a serviciilor publice esenţiale funcţionării statului, iar nicio prevedere din acest act normativ nu reglementează în domeniile mai sus referite, aflate în competenţa de avizare a Consiliului Economic şi Social.

24. Totodată, se apreciază că acordarea unor competenţe Serviciului Român de Informaţii sau „Rasirom“ nu este de natură să încalce principiul separaţiei puterilor în stat, norma neavând impact în domeniul puterii legislative sau judecătoreşti, neexistând dispoziţii de natură să restrângă dreptul de liber acces la justiţie. Astfel, în lipsa unor prevederi exprese, actele autorităţilor publice vor putea fi atacate conform dreptului comun.

25. Preşedinţii celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la obiecţia de neconstituţionalitate.

CURTEA,

examinând obiecţia de neconstituţionalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispoziţiile legii criticate, raportate la prevederile Constituţiei, precum şi Legea nr. 47/1992, reţine următoarele:

26. Obiectul controlului de constituţionalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023 privind înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanţelor, adoptată de Parlament, în ansamblul său. Din motivarea obiecţiei de neconstituţionalitate rezultă că autorii critică atât legea pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023, cât şi ordonanţa de urgenţă supusă aprobării, astfel încât Curtea reţine acest obiect al sesizării de neconstituţionalitate (a se vedea, mutatis mutandis, Decizia nr. 237 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 512 din 16 iunie 2020, precum şi Decizia nr. 198 din 24 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 21 aprilie 2021). Totodată, sunt criticate atât ordonanţa de urgenţă, în ansamblul său, cât şi, în mod special, dispoziţiile art. 1-5 din ordonanţă. Prevederile criticate în mod punctual au următorul cuprins:

– Art. 1:

(1) Prezenta ordonanţă de urgenţă reglementează definirea, rolul şi modul de dezvoltare al centrului de servicii date financiare, fiscale şi vamale al administraţiei publice la nivelul Ministerului Finanţelor, denumit în continuare hub financiar, prin înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea infrastructurii, la nivel naţional, inclusiv prin implementarea de tehnologii cloud definite prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022 privind înfiinţarea, administrarea şi dezvoltarea infrastructurilor serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autorităţile şi instituţiile publice, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2023, şi prin dezvoltarea unor sisteme şi aplicaţii informatice găzduite pe această infrastructură.

(2) În sensul prezentei ordonanţe de urgenţă, prin hub financiar se înţelege centrul de servicii şi date financiare, fiscale şi vamale al administraţiei publice înfiinţat şi dezvoltat la nivelul Ministerului Finanţelor, bazat pe o structură, hardware şi software omogenă, de interes esenţial pentru securitatea financiară a statului, dezvoltată în condiţii de securitate cibernetică, cu respectarea dispoziţiilor Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice şi de comunicaţii de interes naţional şi condiţiile implementării reţelelor 5G, constând într-un ansamblu de resurse informatice, alcătuit cel puţin din următoarele componente: Infrastructura de bază, Infrastructura ca serviciu (IaaS), Platforma ca serviciu (PaaS), Software-ul ca serviciu (SaaS), astfel cum sunt definite la art. 2 lit. k), 1), q) şi u) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2023, precum şi sistemele informatice găzduite pe această infrastructură.

(3) Hubul financiar este de uz şi interes public general pentru interesele financiare ale statului român şi ale Uniunii Europene, administrat de Ministerul Finanţelor prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare.

(4) Hubul financiar se interconectează la nivel de servicii cu Platforma de cloud guvernamental şi respectă prevederile Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2023 şi ale Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 30/2022 privind unele măsuri pentru consolidarea capacităţii instituţionale şi administrative a Ministerului Cercetării, Inovării şi Digitalizării şi a Autorităţii pentru Digitalizarea României necesare implementării componentei C7 - Transformare digitală din Planul naţional de redresare şi reziliență, precum şi alte categorii de măsuri. Sistemele şi aplicaţiile informatice utilizate în cadrul hubului financiar se dezvoltă astfel încât să fie apte pentru migrarea în cloudul guvernamental sau interconectarea cu acesta în condiţiile prevăzute de art. 1 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022, aprobate cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2023 şi Hotărârea Guvernului nr. 112/2023 privind aprobarea Ghidului de guvernanţă a platformei de cloud guvernamental.

(5) Autoritatea responsabilă de realizarea hubului financiar este Ministerul Finanţelor, prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare.

(6) Ministerul Finanţelor implementează elementele hubului financiar cu componentă de securitate naţională, prin Regia Autonomă «Rasirom», care are rolul de contractor-integrator, cu respectarea prevederilor Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziţii publice în domeniile apărării şi securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 195/2012, cu modificările şi completările ulterioare.

(7) Fiecare serviciu de cloud este asigurat de cel puţin două noduri de date organizate sub forma centrelor de date, pentru a asigura furnizarea serviciilor de cloud în mod rezilient, la nivelul de disponibilitate stabilit prin politica şi strategiile guvernamentale în domeniul finanţelor publice.

(8) Centrele de date, parte a infrastructurii de bază prevăzute la alin. (2), pot găzdui servicii de tip cloud privat, public sau hibrid, în acord cu nevoile de dezvoltare în infrastructuri informatice de tip cloud.

(9) Hubul financiar poate asigura şi găzduirea altor componente de sisteme informatice administrate de alte entităţi publice.

– Art. 2: „Ministerului Finanţelor stabileşte politica şi strategia privind implementarea, operarea, mentenanţa şi dezvoltarea hubului financiar în corelare cu strategiile guvernamentale în domeniul finanţelor publice.“

– Art. 3: „Securitatea cibernetică a hubului financiar este asigurată de Centrul Naţional Cyberint din cadrul Serviciului Român de Informaţii, potrivit competenţelor prevăzute de Legea nr. 58/2023 privind securitatea şi apărarea cibernetică a României, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative.“

– Art. 4:

(1) Regia Autonomă «Rasirom» are atribuţii privind realizarea şi implementarea elementelor cu componentă de securitate naţională ale hubului financiar, astfel:

a) proiectează elementele hubului financiar, cu accent pe zona de securitate, disponibilitate şi reziliență a acestuia;

b) validează soluţiile tehnice de securitate care vor face parte din hubul financiar;

c) realizează şi implementează la cheie elementele, cu asigurarea componentelor de IaaS, PaaS şi SaaS ale hubului financiar;

d) furnizează mecanismele de interconectare securizată hubului financiar cu restul elementelor de infrastructură, inclusiv mecanismele de securizare a comunicaţiilor.

(2) În îndeplinirea atribuţiilor prevăzute la alin. (1), Regia Autonomă «Rasirom» aplică principiul eficienţei economice, cu asigurarea transparenţei, nediscriminării şi tratamentului egal, precum şi legislaţia în domeniul protecţiei informaţiilor clasificate.“

– Art. 5: „Ministerul Finanţelor, prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare, dispune, cel puţin o dată pe an, efectuarea unor activităţi de audit de conformitate pe linia protecţiei, calităţii, securităţii, disponibilităţii şi trasabilităţii pentru hubul financiar sau, după caz, pentru anumite elemente ale acestuia.“

27. Textele constituţionale invocate în motivarea obiecţiei de neconstituţionalitate sunt cuprinse în art. 1 alin. (3) referitor la statul de drept, alin. (4) privind principiul separaţiei şi echilibrului în stat şi alin. (5) referitor la principiul legalităţii, în componenta sa privind calitatea legii, art. 16 alin. (2) privind preeminenţa legii, art. 21 alin. (1) şi (2) referitoare la accesul liber la justiţie şi alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, art. 53 - Restrângerea exerciţiului unor drepturi sau al unor libertăţi, art. 115 alin. (4) privind adoptarea ordonanţelor de urgenţă şi alin. (6) referitor la domeniul de reglementare al acestora, art. 138 alin. (5) privind cheltuielile bugetare şi art. 141 - Consiliul Economic şi Social. De asemenea, sunt invocate şi dispoziţiile art. 6 - Dreptul la un proces echitabil cuprins în Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. De asemenea, din motivarea obiecţiei de neconstituţionalitate rezultă că sunt invocate art. 26 - Viaţa intimă, familială şi privată şi art. 28 – Secretul corespondenţei.

(1) Admisibilitatea obiecţiei de neconstituţionalitate

28. În prealabil examinării obiecţiei de neconstituţionalitate, Curtea are obligaţia verificării condiţiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanţa constituţională, precum şi a obiectului controlului de constituţionalitate. Dacă primele două condiţii se referă la regularitatea sesizării instanţei constituţionale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competenţă, astfel încât urmează a fi cercetate în această ordine, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiţii (Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

29. Curtea reţine că obiecţia de neconstituţionalitate îndeplineşte condiţiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituţie atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de 54 de deputaţi aparţinând Grupului parlamentar al Partidului Uniunea Salvaţi România şi deputaţi neafiliaţi, cât şi sub aspectul obiectului, fiind vorba despre o lege adoptată de Parlament, dar nepromulgată încă de către Preşedintele României.

30. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanţa de contencios constituţional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de două zile, începând de la acelaşi moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgenţă. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituţională se pronunţă asupra constituţionalităţii legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituţie, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituţie, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

31. Curtea reţine că legea criticată a fost adoptată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată, ca urmare a depăşirii termenului de adoptare, potrivit art. 115 alin. (5) teza a treia din Constituţie, după care a fost trimisă Camerei Deputaţilor, care a adoptat-o, în calitate de Cameră decizională, la data de 18 iunie 2024. La data de 25 iunie 2024, legea a fost depusă la secretarul general al Senatului şi, respectiv, la secretarul general al Camerei Deputaţilor, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curţii Constituţionale, iar la data de 27 iunie 2024 a fost trimisă Preşedintelui României pentru promulgare. Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituţională în data de 26 iunie 2024, aşadar, în cadrul termenului de 5 zile prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 (a se vedea Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70 ipoteza întâi), cu respectarea prevederilor art. 77 alin. (1) din Constituţie.

32. În considerarea celor de mai sus, nefiind incident un fine de neprimire a sesizării formulate, Curtea Constituţională a fost legal sesizată şi este competentă, potrivit dispoziţiilor art. 146 lit. a) din Constituţie, precum şi ale art. 1, 10, 15 şi 18 din Legea nr. 47/1992, să soluţioneze obiecţia de neconstituţionalitate.

(2) Analiza obiecţiei de neconstituţionalitate

33. Având în vedere obiectul sesizării, ce priveşte atât Legea pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023, adoptată de Parlament, dar nepromulgată, precum şi ordonanţa de urgenţă, în ansamblul, său, şi, în mod punctual, art. 1-5 din ordonanţa criticată, Curtea reţine, mai întâi, că, potrivit jurisprudenţei sale constante, ordonanţele Guvernului aprobate de Parlament prin lege, în conformitate cu

prevederile art. 115 alin. (7) din Constituţie, încetează să mai fie acte normative de sine stătătoare şi devin, ca efect al aprobării de către autoritatea legiuitoare, acte normative cu caracter de lege, chiar dacă, din raţiuni de tehnică legislativă, alături de datele legii de aprobare, conservă şi elementele de identificare atribuite la adoptarea lor de către Guvern (a se vedea în acest sens Decizia nr. 95 din 8 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 23 februarie 2006, Decizia nr. 1.039 din 9 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 21 august 2009 sau Decizia nr. 198 din 24 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 21 aprilie 2021).

34. Curtea este competentă să analizeze în cadrul controlului de constituţionalitate a priori ce priveşte legea de aprobare însăşi îndeplinirea de către ordonanţa de urgenţă aprobată a condiţiilor prevăzute de art. 115 alin. (4) şi (6) din Constituţie (în acest sens, cu titlu exemplificativ, a se vedea Decizia nr. 584 din 13 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 6 iulie 2007, Decizia nr. 421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007, Decizia nr. 919 din 6 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 15 iulie 2011, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr. 55 din 5 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 25 februarie 2014, Decizia nr. 237 din 3 iunie 2020, paragraful 44 sau Decizia nr. 198 din 24 martie 2021, paragraful 52).

35. În cadrul controlului de constituţionalitate a priori exercitat asupra legilor de aprobare a ordonanţelor, se poate contesta şi, implicit, Curtea poate efectua controlul atât asupra aspectelor de constituţionalitate extrinsecă, cât şi asupra celor de constituţionalitate intrinsecă privind ordonanţa astfel aprobată (Decizia nr. 214 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 435 din 3 iunie 2019, paragraful 25, Decizia nr. 198 din 24 martie 2021, paragraful 53), aşadar asupra tuturor condiţiilor impuse de art. 115 - Delegarea legislativă, în privinţa adoptării ordonanţelor de urgenţă ale Guvernului.

(2.1.) Critici de neconstituţionalitate extrinsecă

36. Examinând criticile de neconstituţionalitate extrinsecă prin raportare la dispoziţiile art. 115 alin. (4) din Constituţie, respectiv privind neîntrunirea, de către ordonanţa de urgenţă criticată, a condiţiilor referitoare la urgenţă şi la situaţia extraordinară, Curtea reţine că, în ceea ce priveşte condiţiile prevăzute de dispoziţiile art. 115 alin. (4) din Constituţie, potrivit jurisprudenţei sale (de exemplu, Decizia nr. 255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005, sau Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017), Guvernul poate adopta ordonanţe de urgenţă în următoarele condiţii, întrunite în mod cumulativ: existenţa unei situaţii extraordinare; reglementarea acesteia să nu poată fi amânată şi urgenţa să fie motivată în cuprinsul ordonanţei.

37. În ceea ce priveşte „situaţiile extraordinare“, Curtea a statuat că acestea exprimă un grad mare de abatere de la obişnuit sau comun şi au un caracter obiectiv, în sensul că existenţa lor nu depinde de voinţa Guvernului, care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacţioneze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanţei de urgenţă (a se vedea mutatis mutandis Decizia nr. 83 din 19 mai 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 8 iunie 1998). De asemenea, potrivit Deciziei nr. 258 din 14 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 341 din 17 aprilie 2006, „inexistenţa sau neexplicarea urgenţei reglementării situaţiilor extraordinare [...] constituie în mod evident o barieră constituţională în calea adoptării de către Guvern a unei ordonanţe de urgenţă [...]. A decide altfel înseamnă a goli de conţinut dispoziţiile art. 115 din Constituţie privind delegarea legislativă şi a lăsa libertate Guvernului să adopte în regim de urgenţă acte normative cu putere de lege, oricând şi - ţinând seama de împrejurarea că prin ordonanţă de urgenţă se poate reglementa şi în materii care fac obiectul legilor organice - în orice domeniu“ (a se vedea şi Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014). Aşa fiind, pentru emiterea unei ordonanţe de urgenţă este necesară existenţa unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voinţa Guvernului, care pune în pericol un interes public.

38. Din analiza jurisprudenţei menţionate rezultă că numai existenţa unor elemente cu caracter obiectiv, care nu au putut fi prevăzute, poate determina apariţia unei situaţii a cărei reglementare se impune cu celeritate. Constatarea acestor elemente se realizează de Guvern, care este obligat să motiveze intervenţia sa în preambulul actului normativ adoptat. Prin urmare, aşa cum Curtea a reţinut în jurisprudenţa sa, „oportunitatea legiferării se limitează la decizia de a adopta actul normativ sau de a nu adopta, de a avea o conduită activă sau pasivă, în condiţiile în care sunt demonstrate elementele cu caracter obiectiv, cuantificabil, prevăzute de art. 115 alin. (4) din Constituţie. Cu alte cuvinte, decizia legiferării aparţine în exclusivitate legiuitorului delegat, care, dacă hotărăşte reglementarea unei anumite situaţii juridice, are obligaţia de a se conforma exigenţelor constituţionale“ (a se vedea în acest sens Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, precitată, paragraful 87, precum şi Decizia nr. 237 din 3 iunie 2020, precitată, paragraful 47).

39. Analizând ordonanţa de urgenţă a Guvernului criticată în prezenta cauză, din perspectiva acestei interpretări constante a dispoziţiilor art. 115 alin. (4) din Constituţie, Curtea reţine că în preambulul acesteia Guvernul motivează intervenţia legislativă prin invocarea unor elemente cu caracter obiectiv, referitoare la „riscuri de securitate cibernetică a sistemelor informatice, dar şi riscuri de corupere, de furt şi de utilizare a datelor de către

persoane neautorizate, în lipsa unor reglementări specifice, imediate şi efective ale pieţei serviciilor de tip cloud“, precum şi „riscul de dezangajare a fondurilor europene nerambursabile disponibile în acest scop, cu implicaţii negative asupra fondurilor naţionale“. De asemenea, sunt evidenţiate elemente ale unei situaţii extraordinare generate de „conflictele armate la nivel mondial şi de nevoia urgentă de creştere a rezilienţei capabilităţilor sistemelor şi reţelelor informatice ale statului român“, de „creşterea volumului informaţiilor din bazele de date critice administrate de statul român, prin Ministerul Finanţelor, precum şi necesitatea consolidării, interconectării şi asigurării în mod unitar a securităţii cibernetice şi a disponibilităţii acestora“, de „numărul şi creşterea constantă a atacurilor cibernetice derulate de actori statali la adresa domeniului financiar, fiscal şi vamal pentru extragerea de informaţii strategice, precum şi faptul că aceste atacuri cibernetice sunt de tip Advanced Persistent Threat, cu cel mai ridicat nivel de complexitate şi foarte dificil de detectat“, de faptul că „materializarea unui atac cibernetic statal asupra entităţii din domeniul financiar, fiscal şi vamal care gestionează datele financiare, fiscale şi vamale ale persoanelor fizice şi juridice din România este de natură să afecteze confidenţialitatea, integritatea şi disponibilitatea datelor, cu implicaţii semnificative asupra securităţii naţionale, prin riscurile sistemice asupra economiei naţionale“, precum şi de „contextul conflictelor convenţionale şi neconvenţionale din vecinătatea României“.

40. În acelaşi sens, în expunerea de motive a Legii de aprobare a ordonanţei criticate, se evidenţiază următoarele riscuri care pot apărea, în lipsa luării, în regim de urgenţă, a unor măsuri concrete de modernizare a Sistemului Informatic al Ministerului Finanţelor, şi anume: nu se realizează centralizarea sistemului informatic pentru administrarea fiscală a persoanelor juridice, cu consecinţa lipsei unificării administrării fiscale a persoanelor fizice şi juridice; nu se realizează centralizarea sistemului informatic al Trezoreriei Statului şi nici introducerea de instrumente financiare moderne; poate apărea o vulnerabilitate extraordinar de mare din punctul de vedere al protecţiei sistemului informatic faţă de utilizarea neautorizată, precum si prin prisma integrităţii şi confidenţialităţii datelor, datorată descentralizării unei porţiuni semnificative a sistemului informatic (serverele, aplicaţiile şi baze de date descentralizate sunt amplasate în peste 250 de clădiri si localităţi diferite), vulnerabilitate care creşte pe măsura creşterii intensităţii şi complexităţii atacurilor informatice; riscul favorizării procedeelor de evaziune fiscală, prin lipsa capabilităţilor de detecţie la nivelul sistemelor informatice şi a organizării datelor actuale, ceea ce poate genera o pierdere însemnată la nivelul colectării taxelor, estimată la peste 2% din produsul intern brut, prin comparaţie cu statele care au observat rezultatele după implementarea unor astfel de sisteme. De asemenea, se arată că încetarea temporară a funcţionării sistemelor informatice ale Ministerului Finanţelor echivalează cu o situaţie de dezastru naţional. Astfel, nefuncţionarea pentru 24 de ore a sistemului informatic al Trezoreriei statului conduce la imposibilitatea instituţiilor publice de a efectua plăţi de salarii pentru întreg personalul bugetar; blochează sistemul financiar-bancar din România, deoarece Trezoreria are în sistemul naţional de plăţi o pondere relativ egală cu suma activităţii celorlalte bănci; plăţile efectuate de către contribuabili nu pot fi evidenţiate în sistemul fiscal; poate conduce la blocarea traficului în vămile de frontieră (rutier, fluvial, aerian), prin imposibilitatea încasării drepturilor de import (taxe vamale, accize şi T.V.A.) pentru mărfurile care sunt introduse pe teritoriul Uniunii Europene, prin birourile vamale de frontieră, inclusiv pentru o porţiune semnificativă a sistemului vamal integrat al Uniunii Europene; poate avea un impact major asupra persoanelor şi micilor operatori economici, conducând chiar la blocarea fluxurilor marilor operatori de curierat rapid; întârzieri în efectuarea comerţului intracomunitar cu România prin limitarea drastică a posibilităţii de verificare a codurilor de TVA.

41. De asemenea, în expunerea de motive a legii criticate mai sunt evidenţiate contextul geopolitic actual - experienţa pandemiei, situaţia extraordinară generată de conflictele armate la nivel mondial, înmulţirea atacurilor cibernetice, precum şi riscul desfăşurării necorespunzătoare a proiectelor derulate în vederea atingerii obiectivelor de reformă digitală prevăzute în Planul naţional de redresare şi reziliență (PNNR).

42. Aşadar, din analiza preambulului ordonanţei de urgenţă criticate, precum şi a expunerii de motive, Curtea reţine că aspectele obiective invocate se constituie în situaţii cu un grad mare de abatere de la obişnuit sau comun, putând fi subsumate conceptului de „situaţie extraordinară“, în sensul textului constituţional de referinţă, şi au un caracter obiectiv, în sensul că existenţa lor nu depinde de voinţa Guvernului, care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacţioneze prompt pentru apărarea unui interes public. Astfel, potrivit expunerii de motive a legii criticate, situaţia extraordinară a fost justificată de creşterea volumului informaţiilor din bazele de date critice administrate de statul român, prin Ministerul Finanţelor, precum şi de necesitatea consolidării, interconectării şi asigurării în mod unitar a securităţii cibernetice a acestora, în vederea accesării fără întârzieri a finanţărilor disponibile prin P.N.N.R. În acest context, s-a arătat că neadoptarea ordonanţei de urgenţă criticate poate avea drept consecinţe pierderea a aproximativ 98.343,55 mii euro, fără T.V.A., fonduri europene nerambursabile; pierderea credibilităţii României în faţa Comisiei Europene şi a partenerilor occidentali şi afectarea şansei României de a se adapta digital la noile realităţi privind guvernarea electronică, interoperabilitatea sistemelor informatice, regimul administrării virtuale a datelor din sectorul public şi relevanţa acestora pentru buna funcţionare a statului român.

43. Curtea mai reţine că înfiinţarea unui hub al finanţelor publice este un proiect integrator menţionat în Componenta 8 - Reforma fiscală şi reforma sistemului de pensii din cadrul Pilonului III al PNNR, a cărui

reglementare urgentă este justificată prin cerinţa îndeplinirii până la data de 31 decembrie 2025 a unui întreg ansamblu de procese si proceduri menite să asigure modernizarea platformelor tehnologice, îmbunătăţirea performanţelor şi creşterea securităţii sistemului informatic integrat.

44. Faţă de considerentele enunţate şi având în vedere că urgenţa reglementării a fost motivată corespunzător, ţinând cont de riscurile evidenţiate, Curtea reţine că sunt neîntemeiate criticile de neconstituţionalitate formulate în raport cu prevederile art. 115 alin. (4) din Constituţie.

45. Cu privire la raportarea criticii de neconstituţionalitate la dispoziţiile art. 115 alin. (6) din Constituţie, autorii obiecţiei susţin, în esenţă, că reglementarea unui hub financiar, care este o sursă de date atât pentru toate instituţiile administraţiei publice centrale şi locale şi ale sistemului financiar naţional, cât şi pentru Uniunea Europeană, determină o restrângere a drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor, simpla accesare a acestor date reprezentând o restrângere a drepturilor constituţionale la viaţă privată sau la secretul corespondenţei, reglementate de art. 26 şi art. 28 din Legea fundamentală. Sunt criticate sub acest aspect prevederile art. 1 alin. (9) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023, care reglementează capacitatea hubului financiar de a „asigura şi găzduirea altor componente de sisteme informatice administrate de alte entităţi publice“.

46. În jurisprudenţa sa privind interpretarea dispoziţiilor art. 115 alin. (6) din Constituţie, Curtea a stabilit că interdicţia adoptării de ordonanţe de urgenţă este totală şi necondiţionată atunci când menţionează că „nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituţionale“ şi că „nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică“. În celelalte domenii prevăzute de text, ordonanţele de urgenţă nu pot fi adoptate dacă „afectează“, dacă au consecinţe negative, dar, în schimb, pot fi adoptate dacă, prin reglementările pe care le conţin, au consecinţe pozitive în domeniile în care intervin (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.189 din 6 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 25 noiembrie 2008). Cu alte cuvinte, Guvernul nu are nicio competenţă de legiferare în domeniul legilor constituţionale („ordonanţele de urgenţă nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituţionale“) şi cel al legilor care vizează măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică („ordonanţele de urgenţă nu pot viza măsuri de trecere silită“), acestea fiind în competenţa de legiferare exclusivă a Parlamentului, sub toate aspectele pe care le reglementează în conţinutul lor normativ, şi are o competenţă de legiferare limitată în domeniile care vizează regimul instituţiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertăţile şi îndatoririle prevăzute de Constituţie şi drepturile electorale („ordonanţele de urgenţă nu pot afecta“), cu privire la care aplicarea interdicţiei constituţionale exprese este condiţionată de adoptarea unor reglementări care suprimă, aduc atingere, prejudiciază, vatămă, lezează, în general, antrenează consecinţe negative asupra drepturilor, libertăţilor şi îndatoririlor constituţionale. În această din urmă ipoteză, dacă reglementările nu produc consecinţele juridice menţionate, Guvernul partajează competenţa de legiferare cu Parlamentul, fiind ţinut însă de obligaţia de a motiva în conţinutul actului normativ existenţa unei situaţii extraordinare, a cărei reglementare nu poate fi amânată, precum şi urgenţa reglementării.

47. În acelaşi sens, prin Decizia nr. 150 din 12 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 17 martie 2020, paragraful 61, Curtea a mai statuat că interdicţiile constituţionale prevăzute la art. 115 alin. (6), de a nu adopta ordonanţe de urgenţă care „pot afecta“ regimul instituţiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertăţile şi îndatoririle prevăzute de Constituţie, drepturile electorale, au avut în vedere „restrângerea competenţei Guvernului de a legifera în aceste domenii esenţiale în locul Parlamentului, iar nu lipsirea totală de competenţa de a legifera în materie“.

48. Aplicând considerentele deciziilor invocate la cauza de faţă, Curtea reţine că nu există o interdicţie absolută cu privire la competenţa Guvernului de a legifera în materia reglementată prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023, astfel încât nu se poate reţine încălcarea, de plano, a drepturilor fundamentale invocate, ci este necesar ca, pentru a stabili dacă actul normativ afectează o instituţie fundamentală a statului sau drepturi fundamentale ale cetăţenilor, în cadrul controlului de constituţionalitate extrinsecă pe care îl efectuează, Curtea să antameze analiza criticilor de neconstituţionalitate intrinsecă formulate în cauză. În acest sens, Curtea a reţinut că dispoziţiile art. 115 alin. (6) din Constituţie cuprind eo ipso o condiţie de constituţionalitate extrinsecă a actului normativ strâns legată de conţinutul normativ concret al ordonanţei de urgenţă a Guvernului sau a unei dispoziţii din cuprinsul acesteia (a se vedea Decizia nr. 650 din 15 decembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1262 din 28 decembrie 2022, paragraful 34).

49. Pornind de la premisele stabilite în jurisprudenţa Curţii Constituţionale şi luând act de obiectul de reglementare al Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023, Curtea reţine că acest act normativ reglementează definirea, rolul şi modul de dezvoltare al centrului de servicii şi date financiare, fiscale şi vamale al administraţiei publice la nivelul Ministerului Finanţelor, prin înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea infrastructurii, la nivel naţional, inclusiv prin implementarea de tehnologii cloud definite prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022 privind înfiinţarea, administrarea şi dezvoltarea infrastructurilor şi serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autorităţile şi instituţiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 638 din 28 iunie 2022 (art. 1 din ordonanţa criticată).

50. Aşadar, ordonanţa de urgenţă criticată are ca scop realizarea unui sistem informatic integrat, bazat pe o structură unitară şi omogenă, prin reglementarea unui centru de servicii şi date financiare, fiscale si vamale al administraţiei publice la nivelul Ministerului Finanţelor (hubul financiar), precum şi declararea acestuia de uz şi interes public general pentru interesele financiare ale statului român şi ale Uniunii Europene, în contextul nevoii de asigurare a serviciilor publice esenţiale funcţionării statului. Hubul financiar se interconectează la nivel de servicii cu Platforma de cloud guvernamental şi respectă prevederile Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 89/2022, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2023, cu modificările şi completările ulterioare. Sistemele şi aplicaţiile informatice utilizate în cadrul hubului financiar se dezvoltă astfel încât să fie apte pentru migrarea în cloudul guvernamental sau interconectarea cu acesta, în condiţiile prevăzute de art. 1 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr 89/2022, precitată, şi Hotărârea Guvernului nr. 112/2023 privind aprobarea Ghidului de guvernanţă a platformei de cloud guvernamental, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 10 februarie 2023. Curtea reţine că noul centru de servicii şi date financiare, fiscale si vamale al administraţiei publice la nivelul Ministerului Finanţelor (hubul financiar) va integra un număr de aproximativ 600 de aplicaţii informatice care există în prezent şi funcţionează ca sistem informatic propriu al Ministerului Finanţelor, gestionând un volum considerabil de date financiare, fiscale şi vamale al administraţiei publice - deja colectate şi administrate, cărora li se vor adăuga noi date colectate -, cu un număr în creştere de entităţi deservite şi un număr de utilizatori interni şi externi care determină alocarea unor resurse şi tehnologii noi pentru dezvoltarea şi funcţionarea acestui sistem informatic. Hubul financiar, ca platformă integratoare de servicii şi centru de date de interes esenţial pentru securitatea financiară a statului, trebuie sa fie apt să se interconecteze la nivel de servicii cu Platforma de cloud guvernamental şi să poată găzdui servicii de tip cloud privat, public sau hibrid, precum şi alte componente de sisteme informatice administrate şi de alte entităţi publice (nu doar de Ministerul Finanţelor), dar care conţin date şi informaţii similare cu cele reglementate prin ordonanţa de urgenţă criticată (financiare, vamale, fiscale) şi pot fi componente ale hubului financiar administrat de Ministerul Finanţelor. Prin urmare, critica referitoare la afectarea sau restrângerea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor ca efect al integrării tuturor acestor aplicaţii informatice şi a datelor ce le compun într-o singură soluţie tehnologică şi administrativă sub forma unui centru de servicii şi de date financiare (un hub al finanţelor publice la nivel naţional) nu poate fi reţinută ca un viciu de neconstituţionalitate, nefiind afectate drepturile constituţionale la viaţă privată sau la secretul corespondenţei.

51. În acest sens, prin ordonanţa de urgenţă criticată sunt reglementate atribuţia Ministerului Finanţelor de a stabili politica şi strategia privind implementarea, operarea, mentenanţa şi dezvoltarea hubului financiar (art. 2), măsuri de securitate cibernetică ale hubului financiar (art. 3), atribuţii ale Regiei Autonome „Rasirom“ cu privire la realizarea şi implementarea elementelor cu componente de securitate naţională ale hubului financiar (art. 4), precum şi ale Ministerului Finanţelor, prin Centrul Naţional de Informaţii Financiare, de a efectua activităţi de audit de conformitate (art. 5). Or, având în vedere că măsurile reglementate nu vizează explicit sau implicit restrângerea exerciţiului unor drepturi şi a unor libertăţi fundamentale, rezultă că nu se poate reţine de plano incidenţa interdicţiei instituite prin dispoziţiile constituţionale cuprinse în art. 116 alin. (6). Totodată, regimul juridic de protecţie al drepturilor şi libertăţilor fundamentale este guvernat de dreptul comun în materie, respectiv Legea nr. 363/2018 privind protecţia persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autorităţile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale şi combaterii infracţiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative şi de siguranţă, precum şi privind libera circulaţie a acestor date, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 13 din 7 ianuarie 2019.

52. De altfel, analizând motivarea formulată de către autorii excepţiei, Curtea reţine că este criticată însăşi maniera de legiferare aleasă de legiuitorul delegat, respectiv emiterea unei ordonanţe de urgenţă, care ar putea determina, ipotetic, încălcarea drepturilor fundamentale invocate. Prin urmare, critica formulată în acest mod vizează oportunitatea adoptării unei ordonanţe de urgenţă a Guvernului în materia reglementării unui centru de servicii şi date financiare, fiscale şi vamale al administraţiei publice, la nivelul Ministerului Finanţelor. Or, aşa cum a constatat Curtea Constituţională în jurisprudenţa sa, aprecierea oportunităţii adoptării unei ordonanţe de urgenţă, sub aspectul deciziei legiferării, constituie un atribut exclusiv al legiuitorului delegat, care poate fi cenzurat doar în condiţiile prevăzute expres de Legea fundamentală, respectiv doar pe calea controlului parlamentar exercitat potrivit art. 115 alin. (5) din Constituţie. Aşadar, doar Parlamentul poate decide soarta actului normativ emis de Guvern, adoptând o lege de aprobare sau de respingere. Cu ocazia dezbaterilor parlamentare, forul legislativ suprem are competenţa de a cenzura ordonanţa de urgenţă a Guvernului, atât sub aspectul legalităţii, cât şi sub aspectul oportunităţii, dispoziţiile art. 115 alin. (8) din Constituţie statuând că prin legea de aprobare sau de respingere se vor reglementa, dacă este cazul, măsurile necesare cu privire la efectele juridice produse pe perioada de aplicare a ordonanţei. Ca atare, în acord cu jurisprudenţa sa constantă, Curtea Constituţională reţine că nicio altă autoritate publică, aparţinând altei puteri decât cea legislativă, nu poate controla actul normativ emis de Guvern din perspectiva oportunităţii actului de legiferare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017, sau Decizia nr. 497 din 3 octombrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 982 din 30 octombrie 2023, paragraful 76).

53. În ceea ce priveşte invocarea încălcării dispoziţiilor art. 1 alin. (3) şi (5), referitoare la statul de drept şi la principiul legalităţii şi art. 16 alin. (2) privind preeminenţa legii, prin raportare la art. 141 privind Consiliul Economic şi Social, prin lipsa de solicitare a avizului Consiliului Economic şi Social, Curtea, în jurisprudenţa sa (Decizia nr. 681 din 6 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 11 martie 2019), a statuat că art. 141 din Constituţie consacră Consiliului Economic şi Social rolul de organ consultativ al Parlamentului şi al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înfiinţare, organizare şi funcţionare. Prevederile constituţionale menţionate sunt reluate în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 740 din 2 octombrie 2015, iar, potrivit art. 2 alin. (1) şi alin. (2) lit. g) din această lege, „(1) Consiliul Economic şi Social este consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative iniţiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaţilor ori senatorilor. Rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative. (2) Domeniile de specialitate ale Consiliului Economic şi Social sunt: (...) g) drepturi şi libertăţi cetăţeneşti;".

54. Cu privire la rolul Consiliului Economic şi Social şi natura avizului acestuia, Curtea, prin Decizia nr. 83 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 25 martie 2009, şi Decizia nr. 354 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 9 decembrie 2013, a statuat că art. 141 din Constituţie se rezumă doar la consacrarea rolului Consiliului Economic şi Social de organ consultativ al Parlamentului şi al Guvernului, iar, pentru detalii privind domeniile de specialitate în care acesta este consultat, textul face trimitere la legea sa organică de înfiinţare, organizare şi funcţionare. Norma constituţională, exprimând sintetic rolul pur consultativ pentru Parlament şi Guvern al Consiliului Economic şi Social, nu face niciun fel de referire expresă la obligaţia iniţiatorilor proiectelor de acte normative de a solicita avizul consultativ al Consiliului Economic şi Social şi nici cu privire la mecanismele de consultare a acestei autorităţi, acestea fiind tratate în legea de organizare şi funcţionare a acestuia, la care Legea fundamentală face trimitere.

55. Totodată, Curtea a mai reţinut că într-un mod cu totul diferit, legiuitorul constituant a reglementat în art. 79 din Legea fundamentală rolul Consiliului Legislativ, de „organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării şi coordonării întregii legislaţii. El ţine evidenţa oficială a legislaţiei României". Sub acest aspect, nesolicitarea avizului consultativ al Consiliului Legislativ duce la neconstituţionalitatea legii sau ordonanţei - simplă sau de urgenţă. Dacă voinţa legiuitorului constituant ar fi fost în sensul impunerii obligativităţii solicitării avizului consultativ al Consiliului Economic şi Social, atunci aceasta ar fi fost exprimată în cuprinsul art. 141 din Legea fundamentală, într-un mod asemănător celui folosit la redactarea art. 79, pentru reglementarea rolului şi atribuţiilor Consiliului Legislativ. Curtea a reţinut, în consecinţă, că nesolicitarea obligatorie a avizului consultativ al Consiliului Economic şi Social nu poate avea drept consecinţă neconstituţionalitatea actului normativ respectiv, prin raportare la art. 141 din Constituţie.

56. Întrucât ordonanţa de urgenţă criticată nu afectează drepturi şi libertăţi fundamentale, iar obiectul de reglementare al ordonanţei nu priveşte niciunul dintre domeniile de specialitate pentru care este solicitat avizul Consiliului Economic şi Social, Curtea reţine că se impun a fi menţinute considerentele enunţate mai sus inclusiv şi în speţa de faţă, mutatis mutandis, prin raportare strict la prevederile art. 141 din Constituţie (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 140 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 377 din 14 mai 2019, paragrafele 78-81).

57. Totodată, în prezenta cauză, analizând ordonanţa de urgenţă criticată, prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituţie, potrivit căruia, „În România, respectarea Constituţiei, a supremaţiei sale şi a legilor este obligatorie", şi la art. art. 16 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit căruia „Nimeni nu este mai presus de lege", precum şi la dispoziţiile art. 2 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 248/2013, care prevăd obligaţia iniţiatorilor de proiecte sau propuneri legislative de a solicita avizul Consiliului Economic şi Social în cazul în care reglementările preconizate vizează domeniile de specialitate ale Consiliului, din analiza efectuată rezultă că actul normativ criticat nu contravine drepturilor şi libertăţilor fundamentale invocate. Întrucât nu s-a constatat încălcarea vreunui drept sau a vreunei libertăţi fundamentale, nu poate fi reţinută încălcarea dispoziţiilor art. 1 alin. (3) şi (5) şi art. 16 alin. (2), prin raportare la art. 141 din Constituţie.

58. În ceea ce priveşte susţinerile privind încălcarea dispoziţiilor art. 138 alin. (5) din Constituţie, prin faptul că art. 6 din ordonanţa de urgenţă criticată nu menţionează în mod concret nici care sunt cheltuielile care vor afecta bugetul de stat în anul curent şi în următorii 4 ani şi nici sursa de finanţare a acestora, Curtea reţine că acestea sunt neîntemeiate. Potrivit jurisprudenţei Curţii Constituţionale, art. 138 alin. (5) din Constituţie impune stabilirea concomitentă atât a alocaţiei bugetare, ce are semnificaţia unei cheltuieli, cât şi a sursei de finanţare, ce are semnificaţia venitului necesar pentru suportarea acesteia, spre a evita consecinţele negative, pe plan economic şi social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire (a se vedea Decizia nr. 36 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 11 aprilie 1996).

59. Aşadar, norma constituţională nu se referă la existenţa in concreto a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la faptul ca acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoştinţă de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar. Prin Decizia nr. 22 din 20 ianuarie

2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 2 martie 2016, paragraful 58, Curtea a reţinut că, întrucât „nu are competenţa să se pronunţe cu privire la caracterul suficient al resurselor financiare, rezultă că aceasta are doar competenţa de a verifica, prin raportare la art. 138 alin. (5) din Constituţie, dacă pentru realizarea cheltuielii bugetare a fost indicată sursa de finanţare“.

60. Or, analizând din acest punct de vedere dispoziţiile art. 6 din ordonanţa criticată, coroborate cu expunerea de motive a legii criticate, Curtea reţine că legiuitorul a îndeplinit această obligaţie constituţională, fiind prevăzută finanţarea cheltuielilor pentru implementarea hubului financiar prin PNNR, de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanţelor, în limita sumelor aprobate anual cu această destinaţie, precum şi prin fonduri externe nerambursabile, cu respectarea prevederilor şi regulilor de eligibilitate stabilite la nivelul fiecărui program sau din alte surse de finanţare legal constituite.

(2.2.) Critici de neconstituţionalitate intrinsecă

61. Referitor la criticile privind încălcarea dispoziţiilor art. 1 alin. (3) şi (5) din Constituţie cu privire la statul de drept şi la principiul legalităţii, în componenta sa privind calitatea legii, se susţine că prevederile art. 1-5 din ordonanţa de urgenţă criticată nu îndeplinesc cerinţele de accesibilitate, claritate şi previzibilitate, dat fiind faptul că art. 1 alin. (9) din acelaşi act normativ cuprinde reglementări ambigue şi neclare privind conţinutul hubului financiar, precum şi rolul şi competenţele entităţilor implicate, respectiv Regia Autonomă „Rasirom“ şi Serviciul Român de Informaţii. Se mai susţine că prevederile referitoare la validarea soluţiilor tehnice de securitate de către „Rasirom“ şi mecanismele de interconectare securizată sunt vagi şi nu oferă detalii precise privind standardele de securitate şi criteriile de validare aplicabile, iar termeni precum „securizare a comunicaţiilor“, „elementele hubului financiar“ sau „mecanismele de interconectare securizată“ sunt insuficient definiţi, lăsând loc pentru interpretări variabile şi subiective. Totodată, se arată că ordonanţa nu specifică în mod clar frecvenţa, metodologia şi criteriile de evaluare ale auditurilor de conformitate pe care trebuie să le efectueze Ministerul Finanţelor, prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare.

62. Analizând din această perspectivă ordonanţa de urgenţă criticată, Curtea reţine că, în aplicarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea şi protecţia infrastructurilor critice, cu modificările şi completările ulterioare, Ministerul Finanţelor a fost desemnat entitatea responsabilă în sectorul de infrastructură critică financiar- bancar, având obligaţia legală de a analiza şi consolida Sistemul informatic propriu care deserveşte sectoarele bugetar, financiar-bancar, fiscal şi vamal, din perspectiva cerinţelor de siguranţă naţională şi, îndeosebi, a protecţiei intereselor esenţiale de securitate financiară ale statului. În considerarea acestor atribuţii legale, potrivit ordonanţei criticate, Ministerul Finanţelor este singura autoritate responsabilă de realizarea hubului financiar, prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare [art. 1 alin. (5)], având competenţa exclusivă de a stabili politica şi strategia privind implementarea, operarea, mentenanţa şi dezvoltarea hubului financiar în corelare cu politica şi strategiile guvernamentale în domeniul finanţelor publice (art. 2). Ministerul Finanţelor implementează elementele hubului financiar cu componentă de securitate naţională prin Regia Autonomă „Rasirom“, care are exclusiv rolul de contractor-integrator şi care, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 60 /1995 privind organizarea şi funcţionarea Regiei Autonome „Rasirom“, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 40 din 24 februarie 1995, are ca obiect de activitate inclusiv realizarea de produse software şi prelucrarea informatizată a datelor.

63. În această calitate, Regia Autonomă „Rasirom“ urmează să realizeze şi să implementeze soluţiile tehnice ale elementelor cu componentă de securitate naţională ale hubului financiar, în calitate de contractor al Ministerului Finanţelor, modalitatea de derulare a raporturilor contractuale dintre aceştia fiind reglementată de Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziţii publice în domeniile apărării şi securităţii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 932 din 29 decembrie 2011. Astfel, în calitate de beneficiar şi coordonator al serviciilor contractate, Ministerului Finanţelor îi revine sarcina creării, dezvoltării şi administrării hubului financiar, respectiv a implementării tehnologiilor cloud şi a sistemelor şi aplicaţiilor informatice găzduite pe această infrastructură. Totodată, atribuţiile Regiei Autonome „Rasirom“ cu referire la hubul financiar sunt enumerate în mod limitativ de art. 4 alin. (1) din ordonanţa de urgenţă criticată, fiind conforme cu obiectul de activitate şi atribuţiile legale reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 60/1995, respectiv proiectarea elementelor hubului financiar, cu accent pe zona de securitate, disponibilitate şi rezilienţă a acestuia, validarea soluţiilor tehnice de securitate, realizarea şi implementarea la cheie a elementelor tehnice ale acestuia, precum şi furnizarea mecanismelor de interconectare securizată a hubului financiar cu restul elementelor de infrastructură, inclusiv mecanismele de securizare a comunicaţiilor.

64. În ceea ce priveşte caracterul vag al termenilor la care se referă autorii obiecţiei, precum „securizare a comunicaţiilor“, „elementele hubului financiar“ sau „mecanismele de interconectare securizată“, Curtea reţine că înţelesul acestora se circumstanţiază scopului legii, precum şi obiectivelor de reglementare avute în vedere de legiuitor, respectiv realizarea obiectivului de investiţii denumit hub financiar, prin realizarea unei infrastructuri hardware şi software omogene, de interes esenţial pentru securitatea financiară a statului, dezvoltată în condiţii de securitate cibernetică. În acest sens, în ceea ce priveşte noţiunile de „securitate cibernetică“ şi „apărare cibernetică “, prin Decizia nr. 70 din 28 februarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 14

martie 2023, paragrafele 41 şi 43, Curtea a statuat că atât securitatea cibernetică, cât şi apărarea cibernetică sunt părţi componente ale securităţii şi apărării naţionale şi au ca finalitate însăşi protejarea securităţii naţionale şi apărarea naţională în spaţiul cibernetic, respectiv mediul virtual generat de reţelele şi sistemele informatice, incluzând conţinutul informaţional procesat, stocat sau transmis, precum şi acţiunile derulate de utilizatori în acesta. Totodată, Curtea a mai observat că domeniile principale şi speciale de reglementare a legii criticate (securitatea şi apărarea cibernetică) sunt de fapt concepte plurivalente, iar normele care succedă pentru a reglementa conţinutul obligaţiilor specifice şi sfera subiectelor de drept cărora li se adresează se bucură ele însele de un grad mai mare de flexibilitate, astfel încât să poată fi eficiente prin raportare la ansamblul, dinamica şi complexitatea riscurilor, ameninţărilor şi vulnerabilităţilor la adresa securităţii şi apărării naţionale. În jurisprudenţa sa (Decizia nr. 455 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 18 iulie 2018), Curtea Constituţională a observat totodată că, în ceea ce priveşte Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, securitatea naţională este menţionată în art. 8 paragraful 2, art. 10 şi art. 11 ca un prim scop legitim care poate sta la baza restrângerii drepturilor şi libertăţilor prevăzute de aceste prevederi. Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale nu defineşte termenul de „securitate naţională“, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând că acesta nu poate fi definit în mod exhaustiv, bucurându-se de un nivel de elasticitate şi flexibilitate care se reflectă în marja de apreciere a statului în această materie. Astfel, Curtea a reţinut că principiile accesibilităţii şi previzibilităţii nu necesită în mod necesar o definiţie exhaustivă a noţiunii de „interese ale securităţii naţionale“. Multe legi, care prin obiectul lor de reglementare trebuie să prezinte un anumit grad de flexibilitate, intră, în mod inevitabil, în categoria celor care folosesc termeni care sunt într-o măsură mai mare sau mai mică vagi şi a căror interpretare şi aplicare sunt chestiuni de practică (a se vedea Decizia de inadmisibilitate din 2 aprilie 1993, pronunţată în Cauza Esbester împotriva Regatului Unit). (....) Ca atare, Curtea va avea în vedere jurisprudenţa sa în materie, prin care a consacrat faptul că noţiunea de securitate naţională este un concept plurivalent, care vizează securitatea militară, socială, economică, informatică, financiară, iar noile domenii introduse prin legea criticată, respectiv securitatea şi apărarea cibernetică, sunt de fapt componente ale securităţii şi apărării naţionale şi au ca finalitate însăşi protejarea securităţii naţionale şi apărarea naţională în spaţiul cibernetic.

65. În acest context, în prezenta cauză, în ceea ce priveşte înţelesul şi semnificaţia termenilor la care se referă autorii obiecţiei de neconstituţionalitate, Curtea reţine că aceştia sunt termeni tehnici, a căror semnificaţie poate fi, în mod rezonabil, percepută şi înţeleasă de destinatarii normei. În sensul jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, de exemplu, Hotărârea din 25 august 1998, pronunţată în Cauza Hertel împotriva Elveţiei, sau Hotărârea din 20 mai 1999, pronunţată în Cauza Rekveny împotriva Ungariei, rezultă că previzibilitatea legii nu trebuie neapărat însoţită de certitudini absolute, iar „certitudinea, chiar dacă este de dorit, este însoţită câteodată de o rigiditate excesivă, or dreptul trebuie să ştie să se adapteze schimbărilor de situaţie“. De asemenea, în Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunţată în Cauza Sunday Times împotriva Regatului Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord, Curtea de la Strasbourg a reţinut că „există multe legi care se servesc, prin forţa lucrurilor, de formule mai mult sau mai puţin vagi ale căror interpretare şi aplicare depind de practică“ (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 494 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 901 din 26 octombrie 2018).

66. În ceea ce priveşte susţinerile referitoare la caracterul vag al validării soluţiilor tehnice de securitate de către „Rasirom“, precum şi al mecanismelor de interconectare securizată, precum şi la faptul că ordonanţa nu specifică în mod clar frecvenţa, metodologia şi criteriile de evaluare ale auditurilor de conformitate pe care trebuie să le efectueze Ministerul Finanţelor, prin Centrul Naţional pentru Informaţii Financiare, Curtea reţine că acestea nu reprezintă veritabile critici de neconstituţionalitate, ci mai degrabă susţineri referitoare la oportunitatea reglementării, mai concret la modul în care legiuitorul a înţeles să reglementeze securitatea cibernetică a hubului financiar, precum şi modalitatea de realizare a activităţilor de audit de conformitate pentru elemente ale acestuia, asupra cărora instanţa constituţională nu se poate pronunţa. Totodată, Curtea Constituţională nu se poate subroga legiuitorului, în sfera sa de competenţă, ceea ce ar echivala cu încălcarea prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii Constituţionale, potrivit căruia instanţa de contencios constituţional se pronunţă numai asupra constituţionalităţii actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.

67. Referitor la criticile de neconstituţionalitate privind încălcarea dispoziţiilor art. 1 alin. (4) din Constituţie privind separaţia şi echilibrul puterilor în stat, prin faptul că ordonanţa de urgenţă criticată creează o interferenţă nejustificată între puterea executivă şi alte puteri ale statului, prin atribuirea unor competenţe extinse Serviciului Român de Informaţii şi entităţilor afiliate acestuia, cum este „Rasirom“, în domeniul financiar şi fiscal, Curtea reţine că acestea nu sunt întemeiate. Analizând ordonanţa de urgenţă criticată, Curtea reţine că aceasta nu instituie niciun transfer de competenţe între Ministerul Finanţelor şi alte instituţii ale statului, ci, dimpotrivă, potrivit ordonanţei de urgenţă criticate, Ministerului Finanţelor, aflat sub controlul Parlamentului, îi revine sarcina administrării hubului financiar, respectiv a soluţiilor tehnice implementate de Regia Autonomă „Rasirom“, prin Centrul Naţional de Informaţii Financiare, care, potrivit art. 1 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 77/2017

privind înfiinţarea Centrului Naţional pentru Informaţii Financiare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 854 din 30 octombrie 2017, asigură serviciile de specialitate în domeniul tehnologiei informaţiei şi comunicaţiilor pentru Ministerul Finanţelor. De altfel, potrivit art. 9 alin. (1) din anexa nr. 1 laHotărârea Guvernului nr. 60/1995, Consiliul de administraţie al „Rasirom“ este compus, între alţii, şi dintr-un reprezentant din partea Ministerului Finanţelor.

68. Totodată, referitor la susţinerile potrivit cărora însăşi reglementarea hubului financiar reprezintă o ameninţare la securitatea naţională a României, precum şi la faptul că interconectarea/interoperabilitatea acestuia cu alte sisteme ale altor state membre ale Uniunii Europene pune în pericol caracterul statului român de stat independent, Curtea reţine că, potrivit expunerii de motive a legii criticate, Consiliul Suprem de Apărare a Ţării a avizat proiectul de act normativ criticat în prezenta cauză, prin Hotărârea nr. 216/2023, astfel că susţinerile autorilor obiecţiei de neconstituţionalitate nu pot fi reţinute.

69. Autorii obiecţiei de neconstituţionalitate mai susţin că prevederile art. 1 şi 4 din ordonanţa de urgenţă criticată încalcă dispoziţiile art. 21 din Constituţie referitor la accesul liber la justiţie, dat fiind faptul că ordonanţa de urgenţă criticată nu prevede explicit dreptul cetăţenilor şi al operatorilor economici de a solicita în justiţie revizuirea sau anularea deciziilor luate de autorităţile implicate în administrarea hubului financiar.

70. Or, lipsa unor prevederi exprese, în cuprinsul ordonanţei de urgenţă criticate, referitoare la posibilitatea atacării în justiţie a măsurilor reglementate de către aceasta, nu presupune negarea accesului la instanţă, acesta fiind posibil pe calea dreptului comun, respectiv Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004. În ceea ce priveşte înţelesul dispoziţiilor art. 21 din Constituţie, în mod constant Curtea Constituţională a statuat că principiul accesului liber la justiţie semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanţele judecătoreşti în cazul în care consideră că drepturile, libertăţile sau interesele sale legitime au fost încălcate, iar nu faptul că acest acces nu poate fi supus niciunei condiţionări (Decizia nr. 221 din 21 aprilie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 516 din 17 iunie 2005).

71. Aşadar, nu se poate susţine încălcarea prevederilor constituţionale care garantează dreptul de acces liber la justiţie, existând reglementată posibilitatea legală de a accede la o instanţă judecătorească pentru acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanţe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, precum şi, după caz, obligarea unei autorităţi publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operaţiuni administrative [conform art. 9 alin. (5) din Legea nr. 554/2004] şi, mai mult, de a supune hotărârea pronunţată de aceasta controlului unei instanţe ierarhic superioare (potrivit regulilor generale ale Codului de procedură civilă). Or, în accepţiunea Legii fundamentale, dreptul de acces liber la justiţie este conceput ca drept al oricărei persoane de a se putea adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor, a libertăţilor şi a intereselor sale legitime, garantându-se că exercitarea acestui drept nu poate fi îngrădită prin nicio lege.

72. În jurisprudenţa Curţii Constituţionale s-a statuat în mod constant că accesul liber la justiţie nu presupune dreptul de acces la toate structurile judecătoreşti - judecătorii, tribunale, curţi de apel, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie - şi nici la toate căile de atac prevăzute de lege - apel, recurs, contestaţie în anulare, revizuire. Mai mult, nicio dispoziţie cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligativitatea legiuitorului de a garanta parcurgerea în fiecare cauză a tuturor gradelor de jurisdicţie, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituţie, căile de atac pot fi exercitate în condiţiile legii (a se vedea, de exemplu, Decizia Plenului Curţii Constituţionale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 66 din 14 aprilie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 377 din 24 decembrie 1997, Decizia nr. 1137 din 13 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 5 octombrie 2011, sau Decizia nr. 396 din 26 aprilie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 31 mai 2012).

73. Acest mod de reglementare a accesului la justiţie este în acord cu accepţiunea Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, precum şi cu jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia dreptul de acces la justiţie presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, prin garantarea unei proceduri judiciare în vederea realizării efective a acestui drept. În acest sens, Curtea europeană a statuat că dreptul de acces la justiţie nu este absolut; el poate permite restricţii admise implicit, întrucât, prin chiar natura sa, este reglementat de către stat, iar statele se bucură de o anumită marjă de apreciere în acest sens (a se vedea Hotărârea din 28 mai 1985, pronunţată în Cauza Ashingdane împotriva Regatului Unit, paragraful 57, Hotărârea din 6 decembrie 2001, pronunţată în Cauza Yagtzilar şi alţii împotriva Greciei, paragraful 26, Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunţată în Cauza Lungoci împotriva României, paragraful 36, sau Hotărârea din 17 ianuarie 2012, pronunţată în Cauza Stanev împotriva Bulgariei, paragraful 230).

74. De asemenea, reglementările internaţionale în materie nu impun nici măcar un anumit număr al gradelor de jurisdicţie sau un anumit număr al căilor de atac, art. 13 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale consacrând numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în faţa unei instanţe naţionale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicţie.

75. Totodată, cu privire la pretinsa încălcare a art. 53 din Constituţie, Curtea reţine că, având în vedere că nu s-a constatat restrângerea exerciţiului unor drepturi sau al unor libertăţi fundamentale, invocarea acestor dispoziţii constituţionale nu are relevanţă pentru soluţionarea excepţiei de neconstituţionalitate (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 844 din 14 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 16 martie 2022, paragraful 65).

76. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) şi al art. 147 alin. (4) din Constituţie, precum şi al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) şi al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUŢIONALĂ
În numele legii
DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecţia de neconstituţionalitate şi constată că Legea pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023 privind înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanţelor, în ansamblul său, Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2023 privind înfiinţarea, dezvoltarea şi administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanţelor, în ansamblul său, precum şi, în special, dispoziţiile art. 1-5 din ordonanţa de urgenţă sunt constituţionale în raport cu criticile formulate.
Definitivă şi general obligatorie.
Decizia se comunică Preşedintelui României şi se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
Pronunţată în şedinţa din data de 19 septembrie 2024.

PREŞEDINTELE CURŢII CONSTITUŢIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Irina-Loredana Gulie

C.T.C.E. Piatra Neamț